

پیش از این گفتیم « حرکت آخر پنج صیغه (در فعل مضارع) یکی است »
 (۱ - مفرد مذکر مغایب ۲ - مفرد مؤنث مغایبه ۳ - مفرد مذکر مخاطب
 ۴ - متکلم وحده ۵ - متکلم مع الغیر) در اینجا اضافه میکنیم در این پنج صیغه اعراب
 فعل مضارع بحرکت است (که همان ضمه آخر کلمه باشد) همچنان پیش گفتیم
 « علامت چهارتثیبه نیز یکسان است » در اینجا باز اضافه میکنیم که در هر چهار
 تثنیه (غایب و غایبه حاضر و حاضر) اعراب فعل مضارع بحرف است (زیرا اگر الف
 علامت تثنیه است، نون هم عوض رفع میباشد) و همچنان گفتیم دو جمع مذکر يك علامت
 دارند دو جمع مؤنث نیز يك علامت دارند بنابراین فقط يك صیغه مفرد مؤنث مخاطبه است که
 دارای علامت اختصاصی میباشد، در اینجا باز اضافه میکنیم که در دو جمع مذکر و مفرد مؤنث
 مخاطبه نیز اعراب فعل مضارع بحرف است (که همان نون عوض رفع باشد) باقی
 می‌ماند دو صیغه جمع مؤنث: که این دو صیغه همیشه مبنی است (بدینجهت عامل
 جزم و نصب هم چون بر سر صیغ فعل مضارع داخل میشوند همه صیغ تغییر میکنند
 غیر از این دو صیغه)

تبصره ۲ - فعل مستقبل از فعل ماضی بنا میشود و باقی افعال از فعل مستقبل
 اینک صیغ باقی افعال

۳ - صیغ فعل جحد

شرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

(غایب، حاضر، متکلم) شانی

۱ - شش صیغه غایب و غایبه

لم يضرب، لم يضربا، لم يضربوا - لم تضرب، لم تضربا، لم تضربن

۲ - شش صیغه حاضر و حاضر

لم تضرب، لم تضربا، لم تضربوا - لم تضربی، لم تضربا، لم تضربن

۳ - دو صیغه متکلم

لم اضرب، لم اضرب

۴ - صیغ فعل نفی

(غایب - حاضر - متکلم)

- ۱ - شش صیغه غایب و غایبه
لا یضرب. لا یضربان. لا یضربون. لا تضرب. لا تضربان. لا تضربین
- ۲ - شش صیغه حاضر و حاضره
لا تضرب. لا تضربان. لا تضربون. لا تضربین. لا تضربان. لا تضربین
- ۳ - دو صیغه متکلم
لا اضرب. لا تضرب
- ۵ - صیغ فعل امر

(غایب - متکلم - حاضر)

نظریا اینکه شش صیغه امر حاضر و حاضره دارای اوضاع جدا گانه نیست که با باقی صیغ آن تفاوت دارد - بعلاوه در انواع ابواب هم متغیر است بدینجهت برای رعایت اختصار بر خلاف ترتیب صیغ سایر افعال، این شش صیغه (حاضر و حاضره) فعل امر از آخر ذکر و انواع مختلف آن بیان میگردد

- ۱ - شش صیغه غایب و غایبه
لیضرب. لیضربا. لیضربوا - لتضرب. لتضربا. لیضربین
- ۳ - دو صیغه متکلم =
لاضرب. لتضرب

۲ - و اما شش صیغه امر حاضر و حاضره =

در هر شش باب ثلاثی مجرد، و در هفت باب ثلاثی مزید فیه = که اول ماضی آنها همزه وصل دارد، همچنان در هر سه باب رباعی مزید فیه (که اول ماضی نیز همزه وصل دارد) شش صیغه امر (حاضر و حاضره) بعد از اسقاط حرف مضارع اول آن همزه وصل میگیرد (زیرا - ما بعد حرف مضارع که حذف میشود ساکن می باشد و ابتدا ساکن محال است)

و در باب افعال (این شش صیغه) در اول آن همان همزه (قطع) اول فعل ماضی

نقل میشود